

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.18>

УДК 657.1:657.2:338:330.131

А. П. Макаренко,

д. е. н., професор, професор кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9576-928X>

Є. В. Меліхов,

асистент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9856-9291>

О. В. Наумов,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5354-3849>

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ТА ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ,
ЗОВНІШНЬОГО І ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГОТОВОЇ
ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ
З УРАХУВАННЯМ СТАНДАРТІВ МІЖНАРОДНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ**

A. Makarenko,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of
Accounting and Auditing, Engineering Educational and Scientific Institute im.
YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University*

Ye. Melikhov,

*Assistant of the Department of Information Economy, Entrepreneurship and
Finance, Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of
Zaporizhzhya National University*

O. Naumov,

*Master's student of the Department of Zaporizhzhya National University of
Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni ZNU*

**IMPROVEMENT OF TAX AND FINANCIAL ACCOUNTING,
EXTERNAL AND INTERNAL CONTROL OF FINISHED PRODUCTS OF
THE ENTERPRISE IN THE TAX SYSTEM OF UKRAINE, TAKING INTO
ACCOUNT INTERNATIONAL CERTIFICATION**

В умовах дії воєнного стану на виробничих підприємствах велику увагу приділяють збереженню готової продукції. Особливої уваги потребує своєчасність і правильність ведення обліку та проведення контролю випуску з виробництва та збереження на складах готової продукції в умовах періодичного відсутності світла, застосування російською стороною ракетних атак з метою знищення майна та персоналу підприємств.

В цих важких умовах співробітниками охорони підприємств, пожежниками та службою надзвичайних ситуацій проводиться виконання невідкладних робіт щодо збереження готової продукції та ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, для локалізації небезпечних ділянок на підприємстві. Також у важких умовах підприємства вимушені виконувати договірні умови та проводити безпечну доставку продукції до покупців під час тривоги, обстрілів, запусків КАБів та безпілотників.

Метою роботи є удосконалення податкового та фінансового обліку, зовнішнього і внутрішнього контролю готової продукції підприємства в податковій системі України з урахуванням стандартів міжнародної сертифікації.

Метою контролю готової продукції є дослідження фактичної наявності, правильності надходження та випуску готової продукції, а також відображення її в податковому та фінансовому обліку й звітності.

Завдання проведення контролю готової продукції полягають у перевірці правильності відображення в податковому та фінансовому обліку та звітності готової продукції, а також своєчасності проведення інвентаризації.

У роботі розроблена методика проведення контролю готової продукції, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку готової продукції на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знищених активів, провести ефективну перевірку.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення готової продукції, а саме: інвентаризації, відображення в податковому обліку, в фінансовому обліку та звітності. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необґрунтованого списання готової продукції та допоможуть підприємству правильно організувати їх облік.

In the context of martial law, manufacturing enterprises pay great attention to the safety of finished products. Particular attention is paid to the timeliness and accuracy of accounting and control over the release of finished goods from production and storage in warehouses in the face of periodic blackouts and the use of missile attacks by the Russian side to destroy property and personnel.

In these difficult conditions, security personnel, firefighters and the emergency service carry out urgent work to preserve finished products and eliminate the consequences of the armed aggression of the Russian Federation, to localise dangerous areas at the enterprise. In addition, in difficult conditions, enterprises are forced to fulfil contractual terms and ensure safe delivery of products to customers during alarms, shelling, launches of unmanned aerial vehicles and drones.

The purpose of the work is to improve tax and financial accounting, external and internal control of finished products of the enterprise in the tax system of Ukraine, taking into account international certification standards.

The purpose of finished goods control is to study the actual availability, correctness of receipt and release of finished goods, as well as their reflection in tax and financial accounting and reporting.

The tasks of controlling finished goods are to verify the correctness of reflection of finished goods in tax and financial accounting and reporting, as well as the timeliness of inventory.

The paper develops a methodology for conducting control of finished goods, which, unlike the existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a programme, and working documents. The proposed inspection programme will allow the controller to cover all aspects of finished goods accounting at the enterprise, investigate the correctness of accounting, detect violations in time, avoid illegal write-off of destroyed assets, and conduct an effective inspection.

To improve the accounting, the author offers information on the reflection of finished goods, namely: inventory, reflection in tax accounting, financial accounting and reporting. This will speed up the accounting calculations, while the developed document templates will reduce the likelihood of accounting errors, unjustified write-offs of finished goods and help the company to properly organise their accounting.

Ключові слова: податковий облік, фінансовий облік, внутрішній контроль, готова продукція, інвентаризація, ліквідації наслідків, збройна агресія

Keywords: tax accounting, financial accounting, internal control, finished goods, inventory, consequence management, armed aggression

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах дії воєнного стану на виробничих підприємствах велику увагу приділяють збереженню готової продукції. Особливої уваги потребує своєчасність і правильність ведення обліку та проведення контролю випуску готової продукції з виробництва та збереження її на складах в умовах періодичної відсутності електроенергії, застосування російською стороною ракетних атак з метою знищення майна та персоналу підприємств. В цих важких умовах співробітниками охорони підприємств, пожежниками та службою надзвичайних ситуацій проводиться виконання невідкладних робіт щодо збереження готової продукції та ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, з метою локалізації небезпечних ділянок на підприємстві. Також у важких умовах підприємства вимушені виконувати договірні умови та проводити безпечну доставку продукції до покупців під час тривоги, обстрілів, запусків КАБів та безпілотників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемними питаннями обліку та контролю готової продукції займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Не зважаючи на достатню кількість публікацій, що присвячені проблематиці ведення обліку та проведенню контролю готової продукції, саме питання розробки методики ведення обліку та проведення контролю готової продукції розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження в умовах виконання

невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є удосконалення податкового та фінансового обліку, зовнішнього і внутрішнього контролю готової продукції підприємства в податковій системі України з урахуванням стандартів міжнародної сертифікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Метою контролю готової продукції є дослідження фактичної наявності, правильності надходження та випуску готової продукції, а також відображення її в податковому та фінансовому обліку й звітності.

Завдання проведення контролю готової продукції полягають у перевірці правильності відображення в податковому та фінансовому обліку та звітності готової продукції, а також своєчасності проведення інвентаризації.

Тест внутрішнього контролю готової продукції подано в таблиці 1.

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю готової продукції

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Який вид готової продукції випускає Ваше підприємство?				
2	Готова продукція підприємства вважаються активом, якщо: • призначена для подальшого продажу (розподілу, передачі) у звичайному ході справ; • перебуває у процесі виробництва з метою подальшого продажу вироблених товарів; • використовується для споживання під час виробництва, виконання робіт, надання послуг або управління підприємством.				
3	Що виключається зі складу готової продукції підприємства: • продукція, яка передана на виробництво; • продукція, яка продана або реалізована; • продукція, яка втрачена через недбалість працівників, крадіжки або надзвичайні обставини; • продукція, яка передана безоплатно.				

Продовження таблиці 1

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
4	Які з перелічених етапів здійснює Ваше підприємство для оформлення списання знищеної або пошкодженої готової продукції: • Ідентифікацію пошкодженої або знищеної готової продукції. Проведення огляду та перевірку готової продукції, для встановлення обсягу та ступеня пошкодження. • Документальне підтвердження пошкодження готової продукції. Фотофіксація, складання актів або інших документів, які підтверджують факт пошкодження або знищення готової продукції. • Визначення вартості пошкодженої або знищеної готової продукції: Оцінка вартості пошкодженої або знищеної готової продукції на підставі ціни закупівлі або виробництва. • Списання готової продукції з балансу: Залишення відповідного запису в бухгалтерському обліку для списання пошкодженої або знищеної готової продукції з балансу підприємства. • Забезпечення ведення належної документації: Заповнення необхідних документів, включаючи акти списання, які підтверджують факт списання пошкодженої або знищеної готової продукції.				
5	Чи складаються під час проведення інвентаризації окремі описи для непридатної та зіпсованої готової продукції?				
6	Чи складає Інвентаризаційна комісія протокол, в якому відображаються висновки щодо виявлених розбіжностей між фактичною наявністю готової продукції та даними бухгалтерського обліку?				
7	Чи складається наказ керівника підприємства для списання пошкодженої або зіпсованої готової продукції після проведення інвентаризації?				
8	Чи оформлюється акт списання готової продукції у довільній формі?				
9	Як відображається в обліку вартість знищеної або втраченої готової продукції: - Дт 977 Кт 26 - Дт 947 Кт 26 - Дт 943 Кт 26				
10	Як відображається в обліку первісна вартість втраченої готової продукції, яка була передана на відповідальне зберігання: - Дт 977 Кт 26 - Дт 947 Кт 26 - Дт 943 Кт 26 - Дт 072				

Продовження таблиці 1

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
11	Як відображається в обліку відшкодування втраченої готової продукції: - Дт 377 Кт 716 - Дт 375 Кт 716 - Дт 377 Кт 712 - Кт 072				
12	За якою вартістю відображається в обліку готова продукція при уцінці: - Первісною вартістю - Дооціненою вартістю - Уціненою вартістю - Чистою вартістю реалізації - за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації				

Джерело: складено авторами

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, контролер приступає до розробки загального плану контролю готової продукції (табл. 2).

Таблиця 2. Загальний план проведення контролю готової продукції

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення перевірки готової продукції		
Основний	Перевірка правильності проведення інвентаризації готової продукції Перевірка правильності відображення в податковому обліку готової продукції Перевірка правильності відображення в фінансовому обліку готової продукції Перевірка правильності відображення у фінансовій звітності готової продукції		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки готової продукції		

Джерело: складено авторами

Загальний план контролю готової продукції є документом організаційно-методологічного характеру. Загальний план складається з переліку процедур відповідно до кожного етапу, строків їх виконання із зазначенням відповідних виконавців.

При первинному контролі, процедури контролю будуть залежати від рівня довіри до попередніх результатів. Якщо контроль буде базуватися на

даних попередньої перевірки, то необхідно уважно вивчити робочі документи або організацію обліку.

Програму контролю готової продукції наведено в таблиці 3. Для вирішення поставлених завдань контролю готової продукції пропонуємо робочі документи (табл. 4 – 7), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Таблиця 3. Програма контролю готової продукції

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності проведення інвентаризації готової продукції	Перевірка правильності проведення інвентаризації готової продукції	А, Б, В, Г, Д, Е	Фактичний, арифметичний, по суті, суцільний	ГП-1			
2	Впевнитись у правильності відображення в податковому обліку готової продукції	Перевірка правильності відображення в податковому обліку готової продукції	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибіркоий	ГП-2			
3	Впевнитись у правильності відображення в фінансовому обліку готової продукції	Перевірка правильності відображення в фінансовому обліку готової продукції	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибіркоий	ГП-3			
4	Впевнитись у правильності відображення у фінансовій звітності готової продукції	Перевірка правильності відображення у фінансовій звітності готової продукції	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, формальний, по суті, арифметичний, вибіркоий	ГП-4			
Критерії якості перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов’язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Джерело: складено авторами

Таблиця 4. Робочий документ ГП-1 – Перевірка правильності проведення інвентаризації готової продукції

Найменування ГП	Од. вим.	Номенклатурний номер	субрахунок	За даними ведення обліку		Фактично виявлено в ході інвентаризації		Відхилення	
				К-ть	Сума, грн	К-ть	Сума, грн	Нестачі	Лишки

Джерело: складено авторами

Таблиця 5. Робочий документ ГП-2 – Перевірка правильності відображення в податковому обліку готової продукції

Найменування ГП	Од. вим.	За даними ведення обліку			Фактично пошкоджено внаслідок знищення			Відхилення		Відображено у податковому обліку	
		К-ть	Ціна, грн	Сума, грн	К-ть	Ціна, грн	Сума, грн	К-ть	Сума, грн	Податкове зобов'язання	Витрати

Джерело: складено авторами

Таблиця 6. Робочий документ ГП-3 - Перевірка правильності відображення в фінансовому обліку готової продукції

Зміст операції	За даними підприємства відображено у фінансовому обліку			За даними контролю			Відхилення та виправлення		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Джерело: складено авторами

Таблиця 7. Робочий документ ГП-4 - Перевірка правильності відображення у фінансовій звітності готової продукції

Період	Баланс за попередній період на кінець	Головна книга	Журнал	Оборотна відомість	Баланс на початок звітного періоду	Відхилення			
						Головна від журналу	Журнал від головної	Баланс від Журналу	Баланс на початок звітного періоду від Балансу на кінець попереднього періоду

Джерело: складено авторами

Для обліку готової продукції відсутні первинні документи, а данні та відповідні розрахунки відображаються у довідках бухгалтерії, але це не зручно і витрачається багато зайвого часу. Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення готової продукції, а саме: інвентаризації, відображення в податковому обліку, в фінансовому обліку та звітності, що наведені у таблицях 8-11.

Таблиця 8. Відомість інвентаризації готової продукції

Найменування ГП	Од. вим.	Номенклатурний номер	субрахунок	За даними ведення обліку		Фактично виявлено в ході інвентаризації		Виявлено відхилення, грн	
				К-ть	Сума, грн	К-ть	Сума, грн	Нестачі	Лишки

Джерело: складено авторами

Таблиця 9. Відомість відображення в податковому обліку готової продукції

Найменування ГП	Од. вим.	За даними ведення обліку			Фактично пошкоджено внаслідок знищення атаками рф			Складено документ на підтвердження знищення		Відображено у податковому обліку, грн	
		К-ть	Ціна, грн	Сума, грн	К-ть	Ціна, грн	Сума, грн	№	Дата	Податкове зобов'язання	Витрати

Джерело: складено авторами

Таблиця 10. Відомість відображення в фінансовому обліку готової продукції

Зміст операції	За даними підприємства відображено у фінансовому обліку			Журнал/Відомість			Головна книга		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Джерело: складено авторами

Таблиця 11. Відомість відображення у фінансовій звітності готової продукції

Період	Відповідність даних обліку			Відповідність даних форм для перенесення даних				
	Баланс за попередній період на кінець	Баланс на початок звітного періоду	Відповідність даних	Головна книга	Журнал	Оборотна відомість	Баланс на початок звітного періоду	Відповідність даних

Джерело: складено авторами

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Запропонована методика проведення контролю готової продукції, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи, що надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку готової продукції на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знищених активів, провести ефективний зовнішній і внутрішній контроль.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення готової продукції, а саме: інвентаризації, відображення в податковому обліку, в фінансовому обліку та звітності. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необґрунтованого списання готової продукції, допоможуть оцінити вплив на податкову систему з урахуванням стандартів міжнародної сертифікації.

Література

1. Меліхова Т. О., Шишига М. П. Удосконалення обліку і аудиту адміністративних витрат підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 11. С. 28–34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28

2. Меліхова Т. О., Троян О. В., Лауреанті Д. С. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3. С. 34–41.

3. Феофанов Л. К., Меліхов В. В. Удосконалення внутрішнього аудиту витрат на виробництво для покращення ефективності роботи підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7508> (дата звернення: 16.10.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.82

4. Макаренко А. П., Хайло Г. С. Розробка програми аудиту витрат на виробництво продукції з метою підвищення ефективності діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 1. С. 68–75.

5. Макаренко А. П., Рянічева А. А. Удосконалення методики аудиту виробничої собівартості продукції підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 12–19. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.12

6. Макаренко А. П., Босенко Е. О. Організація та методика аудиту готової продукції. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6818> (дата звернення: 16.10.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.3

7. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Лісіна Н. Л. Удосконалення методики аудиту готової продукції для покращення системи обліку на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 19–26. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.19

8. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 260 с.

9. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 280 с.

10. Меліхова Т. О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254–258.

11. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2018. 632 с.

12. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава, 2018. № 1. С. 69–75.

13. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за денною та заочною формою навчання, *Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.*

14.Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

15.Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

16. Меліхова Т. О., Грушевий С. С. Удосконалення документування обліку та контролю собівартості готової продукції з метою підвищення якості організації обліку. *Агросвіт*. 2023. № 21. С. 64–70. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.21.64

17. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Лісіна Н. Л. Удосконалення методики аудиту готової продукції для покращення системи обліку на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 19–26. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.19

18. Меліхова Т. О., Громов А. Б. Удосконалення документування обліку та контролю якості готової продукції для підвищення ефективності

організації та методики проведення аудиту. *Агросвіт*. 2023. № 22. С. 27–34.
DOI: 10.32702/2306-6792.2023.22.27

References

1. Melikhova, T. and Shyshyha, M. (2020), “Improving accounting and auditing of administrative costs of the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 11, pp. 28–34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28
2. Melikhova, T., Troyan, O. and Laureant, D. (2019), “Improvement of internal control method of costs of production for increasing enterprise economic security”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 34–41.
3. Feofanov, L. K. and Melikhov, V. V. (2019), “Improve internal audit of production costs to improve enterprise performance”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7508> (Accessed 16 Oct 2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.82
4. Makarenko, A. and Khailo, A. (2017), “Development of goods manufactured cost auditing program with the aim of company activity increase”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 68–75.
5. Makarenko, A. and Ryanicheva, A. (2019), “Improvement of the methodology of the audit production cost of the enterprise”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 12–19.
6. Makarenko, A. P. and Bosenko, E. O. (2019), “Audit of finished products”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6818> (Accessed 16 Oct 2023).
7. Melikhova, T., Feofanova, I. and Lisina, N. (2020), “Improvement of the finished product audit methodology for improving the enterprise accounting system”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 19–26.
8. Makarenko, A. P., Melikhova, T. and Musiychenko, O. G. (2024), *Audyt [Audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
9. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Orhanizatsiya i metodyka audit [Organization and method of audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

10. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.

11. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

12. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69-75.

13. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti* Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Теорія і методика документування в обліку та аудиті], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

14. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhhaltens'koho obliku*. Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders [Теорія бухгалтерського обліку], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

15. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II*. [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

16. Melikhova, T. And Grushevyi, (2023), "Improvement of accounting documentation and cost control of finished products in order to improve the quality of accounting organization", *Agrosvit*, vol. 21, pp. 64-70. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.21.64

17. Melikhova, T., Feofanova, I. and Lisina, N. (2020), "Improvement of the finished product audit methodology for improving the enterprise accounting system", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 19–26. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.19

18. Melikhova, T. And Hromov, A. (2023), "Improvement of documentation of accounting and quality control of finished products to increase the effectiveness of the organization and audit methodology", *Agrosvit*, vol. 22, pp. 27-34. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.22.27

Стаття надійшла до редакції 14.11.2024 р.